Q. D. B. V.

LEMMATA MEDICA,

SUB PRÆSIDIO

GEORGII VVOLFFGANGI VVEDELII,

HÆREDITARII in Schwartza/
MEDICINÆ DOCTORIS, COMITIS PALATINI
CÆSAREI, CONSILIARII ET ARCHIATRI
DUCALIS SAXONICI, THEORETICES
PROFESSORIS ORDINARII,

PATRONI, PRÆCEPTORIS ET PROMOTORIS SUI
OMNI PIETATIS ET HONORIS CULTU ÆTATEM PROSEQUENDI,

PUBLICÆ PHILIATRORUM DISQUISITIONI
SUBIECTA

a

NICOL. CHRISTOPH. BEZOLDO,

Rotenburgo-Franco,

IN AUDITORIO MEDICO,

Horis antemeridianis consuetis,

A. D. Januar. Anno M DC XCIX.

JENÆ,
TYPIS CHRISTOPHORI KREBSII.

DEO,

PATRIÆ

&

PROXIMO.

I. N. I.

LEMMATA MEDICA.

§. 1.

NAturæ quocunque modo afflictæ omni modo posſibili, ad eius ductum ac normam, ferendæ ſuppetiæ.

2. Medicus naturæ miniſter, medicina naturæ ſacrarium, ſubſidium & ſtabilimentum eſt.

3. Nec homo carere medicina, nec ſui ipſius, ſibi relictus, medicus eſſe proprio nutu & ductu poteſt.

4. Poſita machinæ vitalis, eiusque partium integritate, in qualitate, quantitate & motu debito fundata, ponitur ſanitas.

5. Sa-

5. Sanitas, corporis ſummum bonum, e rerum naturalium conſtituentium integritate & libertate reſultat.

6. Machinam corpoream actuat & mouet anima mediantibus ſpiritibus.

7. Εὐκρασία ſeu Temperies legitima, præcipuum ſanitatis columen, inprimis attendi a medico meretur.

8. Sanguis calidum, ſerum humidum, elementa hominis, vtrumque vitam varie diſpenſat, & diuerſa mixtura diuerſum motum ſortitur.

9. Quo alterato morbus fit & ſanitas conſiſtere nequit, merito inveſtigandum & attendendum.

10. Facientibus ſingulis partibus,

bus, quæ ipſis facere incumbunt, ſanum eſt corpus.

11. Facultates, ſpiritus & actiones habent ſuam ſphæram, ſymbolismum, & præſidentia radicalia viſcera, ſeu culinas.

12. Facultas eſt potentia prima, ſpiritus & organa ſecunda, illa efficiens, hæc inſtrumentalis.

13. In corpore humano intus vigilatur & extus.

14. Homo vt cogitet & ratiocinetur, vtitur ſenſibus idearum exploratoribus & collectoribus.

15. Senſus externi internis ſtruunt viam & præbent materiam quoad ideas, propter hos facti, & ad eos relati.

16. Omnis motus animalis fit ſtri-

ctura ætheris ſubtilis lucidi, impenſi in ſpiritibus animalibus, & huc illuc directi.

17. Alteratio quælibet in corpore humano eiusque partibus ad ſtatum præternaturalem morboſa eſt.

18. Impotentia & alteratio morboſa, ſeu læſio comparate ad indiuiduum, ſpeciem, totum, partes, ad leges naturales geometricas ſeu mechanicas æſtimanda.

19. Ex quibus viuimus & nutrimur, ex iisdem quoque ægrotamus & morimur.

20. Quæcunque partibus corporis alterationem, remoram peregrinam, vel noxam inferre queunt, morbos inferunt.

21. Ma-

21. Machina humana diuerſimode alterabilis tot cauſas agnoſcit morbificas, quot alterantes intus & extra ipſam dantur.

22. Quodcunque in corpore occurrit morboſi, in toto, vel in parte, vtcunque explicetur, in humoribus eorumque modis inuenit vehiculum.

23. Diſtincti morbi diſtinctum ſtatum machinæ & viſcerum ſupponunt, fixorum, rarefactorum, aliisque modis peccantium.

24. Sanguinis κίνησις & σύςασις viti-ata plurimorum morborum cauſæ fiunt, & hæ inde explicari queunt.

25. Dato vno inconuenienti morboſo, dantur plura in corpore, ſeu effectus & phænomena non vna.

26. Deficientibus viſceribus in officio ſuo male habet corpus, colliguntur ſucci vitioſi, & nidi ſtruuntur morborum.

27. Quæ cauſæ ſunt actionum, in ſtatu naturali, illæ & vitiatæ ſymptomatum.

28. Vitia ſenſuum vel organi vel ſpirituum culpa, cauſa vel in ſubiecto vel aliunde, fiunt.

29. Vt ſenſum & motum vnice diſpenſant ſpiritus, ita in quocunque illorum ſtatu morboſo etiam, quoad cauſas omnino ad hos reſpiciendum.

30. Semina morborum pro diuerſis nidis varia excludunt ſymptomata.

31 Indicia ſanitatis, morbi, cauſarum,

ſarum, ſubiecti, dicuntur ſigna ſeu phænomena.

32. Morbi & temperamenta debent per ſua ſigna ſeu phænomena dignoſci.

33. Inter alia ſigna ſpectanda etiam eſt vrina, & qualis ſit ſ. n. & p. n.

34. Qualis coctio, talis vrina, quale ſerum & ſanguis, talis vrina.

35. Vrina ſtatum humidi, ventris infimi, facultatis naturalis teſtatur.

36. In motu & calore conſiſtit vita.

37. Pulſus magis ſtatum calidi, ventris medii, facultatis vitalis teſtatur.

38. Pulſus principaliter e ſyſtole, ſeu conſtrictione expulſiua, adæquate ex diaſtole iudicandus.

39. Quæ nocent, docent, quærendo informamur.

40. Non ſolum noſſe oportet morbum, ſed & eius nidum, fomitem & producta.

41. Auguria medica curationis ſunt pyxis nautica, ex agentis & patientis teſtimoniis probe inter ſe libratis capienda.

42. Κρίσις eſt iudicium prognoſticum, ex motibus naturæ, in morbis euentum reſpective inferens vel æſtimans.

43. Excretionem quamcunque mo-

moliente natura in febribus, vigilandum eſt medico.

44. In calidi, quo viuimus, & humidi, quo nutrimur, tutamine legitimo conſeruatur ſanitas.

45. Diætæ regimen, vnicuique ætati & indiuiduo proprium ac congruum, tum ordinandum, tum proſequendum.

46. In vſu rerum nonnaturalium omnium medio tutisſimus ibis.

47. In vſu rerum nonnaturalium quarumcunque omnia illuc dirigenda, vt corpus maneat illæſum, læſura vitentur, vel corrigantur.

48. Læſioni cuicunque corporis ſuum ex affectionis modulo prudenter applicandum remedium.

49. Omnium morborum panacea & actionum famæque medici scutum est methodus medendi genuina.

50. Sanguis & serum, aliique humores archeo onerosi vel incongrui, non vno modo & respectu educendi & dispellendi.

51. Archeus vniuersalis & particularis roborandus tum per se, tum si vndecunque vacillet grauius.

52. Roborant archeum non solum analeptica reliquis subordinata, sed & imprimis vrgent periculo debita.

53. Quæ manu expediri vel instrumentis queunt, tum per se, tum in subsidium reliquorum sunt necessaria.

54. Chirurgiæ officium:
Igne, manu, ferro, mediisque salubribus extus
Colligo, conformo, diuido membra, traho.

55. Medicamentorum vires ex qualitatibus penitius eruendæ, & ad experientiæ normam hinc prudenter applicandæ.

56. Proportio inter calidum innatum medicamentorum & calidum innatum humanum ex modis materiæ & effectibus iudicanda.

57. Pro diuersa locatione, textura, figuratione, & sic qualitate particularum, diuersimode etiam exterius afficiuntur a medicamentis partes.

58. Parietes, pori, humores pro vſu indicantium varie rem diis congruis componi, laxari, adſtringi &c. poſtulant.

59. Indicationi ſpecificæ, temperiei itidem & poris, morbisque hinc partium ſpecificis conſultius ſpecifica aſſignantur medicamenta.

60. Archeo particulari partium organicarum, mediante vniuerſali, ſuccurrunt actionem eiusdem determinantia.

61. Purgantia & vomitoria medicamenta vniuerſalia, & inter hæc magis actiua, provide ſeligenda, & applicanda.

62. Bilis, pituita, & oneroſa alia corrigi neſcia, per vias publi-

cas, quo vergunt & licet, exturbanda.

63. Nimium magis offendit, quam parum, medio tutisſimus ibis.

64. Et extra culinas viſcerum, primasque & extimas vias, ſanguinis & ſeri vndæ varie moderandæ.

65. Pro indicationum modulo modo freno coërcenda natura, modo ſtimulo excitanda & confortanda.

66. Ars naturam tum aliis modis exquirit, tum in expromendis viribus & ἐγχειρήσει debita medicamentorum.

67. Pharmacia materiam medicam

dicam tum συγκρίσει & διακρίσει, tum mixtione artificiosa vsibus corporis aptat.

68. Σύγκρισις vniendo, & διάκρισις, separando vtilia ab inutilibus, fit vel confractione particularum grossiori, vel igne, vel menstruo.

69. Mixtio artificiosa concinna combinatione mole & virtute similium absoluitur.

FINIS.

